SCIENCE PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

2-son (5-jild)
2025

ISSN: 2181-1342 (Online)
Сайт: https://scienceproblems.uz
DOI: 10.47390/SPR1342V5I2Y2025

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 2 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2025

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00- TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti.

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Xolikulov Axmadjon Boymahammatovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Milliy Universiteti.

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy xodim, Imom Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00- IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanovna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent moliya instituti;

Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Bojxona instituti;

Xojayev Azizxon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Farg'ona politexnika instituti

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b, Toshkent moliya instituti;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti

09.00.00- FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori, "Tashkent International University of Education" xalqaro universiteti;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent, Jizzax pedagogika instituti;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent, Andijon davlat tibbiyot instituti, Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasi mudiri;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, Buxoro davlat universiteti.

10.00.00- FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, Samarqand davlat universiteti;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi, Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi.

12.00.00- YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, Oʻzbekiston Respublikasida xizmat koʻrsatgan yurist, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b., Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor, Oʻzbekiston Respublikasi Jamoat xavfsizligi universiteti;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor, Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Asadov Shavkat Gʻaybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar doktori (PhD), Oʻzbekiston Respublikasi Sudyalar oliy kengashi huzuridagi Sudyalar oliy maktabi;

Joʻrayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Normatov Bekzod Akrom oʻgʻli — yuridik fanlar boʻyicha falsafa doktori, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich — yuridik fanlar nomzodi, Toshkent davlat yuridik universiteti;

13.00.00- PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti huzuridagi pedagogik kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tarmoq markazi;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Qarshi davlat universiteti;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent, Oʻzbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori, Iqtisodiyot va pedagogika universiteti;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari boʻyicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti;

Bobomurotova Latofat Elmurodovna — pedagogika fanlari boʻyicha falsafa doktori (PhD), Samarqanddavlatuniversiteti.

19.00.00- PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport boʻyicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna– psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasi mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, Oʻzbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD), Samarkand viloyat IIB Tibbiyot boʻlimi psixologik xizmat boshligʻi.

22.00.00- SOTSIOLOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, Oʻzbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Poʻlatovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, Oʻzbekiston milliy universiteti;

Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, Oʻzbekiston xalqaro islom akademiyasi.

23.00.00- SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Boʻtayev Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, Oʻzbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Roʻyxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrdagi 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari boʻyicha ilmiy darajalar yuzasidan dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar roʻyxatiga kiritilgan.

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat roʻyxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” mas’uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyogʻoch koʻchasi, 70/10-uy. Elektron manzil: scienceproblems.uz@gmail.com

Bogʻlanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).

IJTIMOIY-GUMANITAR FANLARNING
DOLZARB MUAMMOLARI
5-jild, 2-son (Fevral, 2025). - 630 bet.

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

Matkarimova Sadoqat Maqsudovna
SHARQSHUNOS A.L.KUNNING XIVA XONLIGI ARXIV HUJJATLARINI SAQLASH VA TADQIQ QILISHDAGI XIZMATLARI 13-19

Matyakubov Xamdam Xamidjanovich
MARKAZIY OSIYO SIVILIZATSIYALARI VA OROLBOʻYI HUDUDIDAGI MADANIYATLAR OʻRTASIDAGI OʻZARO TAʼSIR VA HAMKORLIK 20-24

Raximov Bektosh, Pirmamatov Ramziddin
TURKISTONDA JADIDLARNING TAʼLIM-TARBIYA TIZIMINI ISLOH QILISH BORASIDAGI HARAKATLARI TARIXIDAN 25-29

Хуррамова Саодат Хабибовна
ИЗУЧЕНИЕ ИСТОРИИ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ РУССКИМИ УЧЕНЫМИ В СЕРЕДИНЕ XIX ВЕКА 30-37

Toʻychiyeva Dilnoza Ikrom qizi
ZOMIN TUMANINING XX ASRNING 80-YILLARIDAGI IJTIMOIY, IQTISODIY VA MADANIY HAYOTI 38-44

Elboyeva Shaxnoza
AYOLLARNING SIYOSIY FAOLLIGINI OSHIRISHDA AMALGA OSHIRILAYOTGAN CHORA-TADBIRLAR VA BU BORADA OʻZBEKISTON TAJRIBASI 45-50

Kanimkulov Olimjon, Xikmatova Oʻgʻiloy
TUZNING QADIMDAN HOZIRGI KUNGACHA BOʻLGAN TARIXI HAQIDA 51-54

Tojiev Alisher Sultannazirovich
MUSTAQILLIK YILLARIDA XORAZM VILOYATIDA TURIZM SOHASI UCHUN KADRLAR TAYYORLASH MASALASI 55-60

Bekbayev Bekjon
XX ASRNING BIRINCHI YARMIDA TOSHKENTDAGI QOZOQLAR TARIXIDAN 61-67

Salayev Umrbek Kadambayevich
JANUBIY OQCHADARYO HUDUDIDA KECHGAN ETNIK JARAYONLAR TARIXI SAHIFASIGA DOIR BAʼZI CHIZGILAR 68-71

Roʻziyeva Mashxura Abdimuminovna
LOʻLILAR IJTIMOIY HAYOTINING OʻZIGA XOS XUSUSIYATLARI 72-78

Turdiyeva Mohinur Ilhomjon qizi
ICHKI SAVDO QOʻQON XONLIGI IQTISODIY TARAQQIYOTINING MUHIM OMILLARIDAN BIRI (1701-1876) 79-84

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

Kazakov Olim Sabirovich
XIZMATLAR SOHASIDA BOSHQARUVNING YETAKCHILIK KONSEPSIYALARIDAN FOYDALANISH 85-89

Исламутдинова Дина Файзрахмановна
РАЗВИТИЕ ЭКСПОРТА В АГРОПРОМЫШЛЕННОМ КОМПЛЕКСЕ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН 90-98

Alikulov Mehmonali Salahiddin o'g'li
QISHLOQ XO'JALIGIGA INVESTITSIYALARNI KENG JALB QILISHDA QISHLOQ XO'JALIGIGA YO'NALTIRILGANLIK INDEKSINING AHAMIYATI 99-106

Omonov Akrom, Ruziyev Baxtiyor
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARI AKTIVLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI 107-113

Tangirov Abduxolik, Nurmanov Sherzod
CHO'L-YAYLOVLARI EKOLOGIK HOLATI VA ULARNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LARI 114-121

Aliyarov Olim Abdug'aparovich
MULKIY SOLIQQA TORTISHDA XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI 122-132

Komilov Bakhtiyorjon
UNLOCKING THE POTENTIAL OF E-COMMERCE LOGISTICS IN CENTRAL ASIA 133-144

Djumanov Saitmurod Alibekovich
MAHSULOT TANNARXIGA KIRITILADIGAN XARAJATLAR HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH 145-150

Yariyev Sherzod Shukurjanovich
DAVLAT SEKTORIDA AUDITNI RAQAMLASHTIRISH MASALALARI 151-155

Matkarimov Feruz Bekturdiyevich
MINTAQADA TO'QIMACHILIK SANOATINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH 156-160

Xaydarova Durdona, To'xtayeva Moxinur
DAVLAT BUDJET DAROMADLARI TUSHUMI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI 161-166

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

Yusubov Jaloliddin Kadamovich
ABU NASR FOROBIYNING MA'NAVIY-AXLOQIY IDEALLARI VA ULARNING ZAMONAVIY IJTIMOIY-GUMANITAR FANLAR RIVOJIDAGI AHAMIYATI 167-175

Nosirxo'jayeva Gulnora Abduqahhorovna
FOROBIY ASARLARIDA ADOLAT VA MA'NAVIY YUKSALISH MUAMMOLARI 176-179

Xoliqov Yunus Ortiqovich
BAG'RIKENGLIK VA MILLATLARARO MADANIYAT — JAMIYAT TARAQQIYOTINING ASOSI 180-184

Berdaliyeva Sevara
ANALYSIS OF VIEWS ON THE ORDERING OF SOCIAL LIFE IN THE WORK OF YUSUF KHOS KHAJIB "KUTADGU BILIG" 185-191

Parpiyev Muhammadjon Tolibovich
SHARQ RENNESANSI KELIB CHIQISHINING IJTIMOIY-FALSAFIY OMILLARI 192-197

Yarashova Mohlaroyim Shuxrat qizi
IBN ARABIY "VAHDATUL VUJUD" TA'LIMOTINING FALSAFIY ASOSLARI VA AHAMIYATI 198-202

Ulug'murodov Elyor Saydulloevich
ISLOM GNOSEOLOGIYASIDA RATSIONALIZM MUAMMOSI 203-206

Rasulov Azizxon Mukhamadqodirovich
AXBOROT MAKONIDAGI TRANSFORMATSIYALASHUVNING
DIALEKTIK MAZMUNI 207-213

Xasanov Boburjon Xakimovich
EKSTREMISTIK FAOLIYATNING KELIB CHIQISH TARIXI VA TUSHUNCHALARI 214-219

Shokirov Mubin Rustamovich
MILLIY O'ZLIKKA SADOQAT – UMRBOQIY QADRIYAT 220-225

Ismoilov Maxammadixon
HOZIRGI ZAMON EKOLOGIK MANZARASIDA DESTRUKTIV VA KONSTRUKTIV
MUNOSABATLAR DIALEKTIKASI 226-230

Shokirov Murod Rustamovich
YANGI O'ZBEKISTONDA QADRIYATLARNING QAYTA TIKLANISHI 231-234

Hamroyev Saidjon Sanoyevich
YANGI O'ZBEKISTON STRATEGIYASIDA IJTIMOIY ADOLATNING BARQAROR
TARAQQIYOTNI TA'MINLASH ASOSI SIFATIDAGI O'RNI 235-239

Sharopov O'lmasbek Shuhrat o'g'li
ZAMONAVIY OILADA BOLA TARBIYASINING ASOSIY OMILLARI
(TARBIYA JARAYONIDA OTA-ONANING ROLI) 240-243

Ulug'ov Jasur Nasirdinovich
INSON KAMOLOTI: ISLOMIY QADRIYATLAR VA ULARNING
IJTIMOIY HAYOTGA TA'SIRI 244-249

Qodiraliyev Abror Tojimurot o'g'li
BOSHQARUVCHILIK FAOLIYATI SHARQ MUTAFAKKIRLARI
QARASHLARI MISOLIDA 250-253

Ibragimov Kudrat
XALQARO MUNOSABATLAR TIZIMIDA MARKAZIY OSIYONING YANGI MUSTAQIL
DAVLATLARI 254-260

Oripov Axmadjon Muxammadjonovich
VATANPARVARLIK TUSHUNCHASI SHAKLLARINING IJTIMOIY-FALSAFIY
TALQINI 261-267

Ibragimova Zulayxo Karimbayevna
RAHBAR AXLOQIY-ESTETIK KAMOLOTINING SHAKLLANISH JARAYONLARI
VA ASOSIY KOMPONENTLARI 268-274

Abdullayev A'zam Abdiyevich
YOSHLARDA IJTIMOIY-IQTISODIY FAOLLIGI DIALEKTIKASI VA UNING AYRIM
XUSUSIYATLARI 275-281

Ochilov Azimjon Tuxtamishovich
IJTIMOIY QADRIYATLARNING DEFORMATSIYASI VA KORRUPSIYANING
TARQALISHI 282-285

10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI

Raxmanova Sarvinoz Alisherovna
SABR VA CHIDAMGA OID FRAZEOLOGIK BIRLIKLARNING SEMANTIK TAHLILI (INGLIZ VA OʻZBEK TILLARI MISOLIDA) 286-289

Kaxarova Iroda Sidikovna
MODAL SOʻZLARDA SHARTLILIK VA TIPOLOGIK OMIL: SEMANTIK TURLANISH 290-296

Babadjanova Nazokat Davronbekovna
"YUSUF VA ZULAYHO" DOSTONINING XALQ VARIANTLARI TAHLILI 297-302

Sayidova Shakhrizoda Nasrulloyevna
RELIGIOUS VIEWS OF THE CHARACTER OF AMIR TEMUR IN MUHAMMAD ALI'S WORK "ULUGʻ SALTANAT" 303-308

Hatamova Kamola Toshmurod qizi
TIJORAT HUJJATLARI TILIDA TERMINOLOGIK LEKSIKA 309-316

Ibodullayeva Dinora Bahramjanovna
TERMINOLOGIYANING OʻZBEK VA XORIJIY TILSHUNOSLAR TOMONIDAN OʻRGANILISHI 317-321

Otajonova Dildor Baxtiyarovna
SUD JARAYONIDA OLIB BORILADIGAN NUTQ FAOLIYATI MAHSULOTLARINING SUD-TIBBIY VA LINGVISTIK EKSPERTIZA TEKSHIRUVI 322-326

Khasanov Mahmud Abdurakhmanovich
PHONOLOGICAL AND MORPHOLOGICAL INTERACTIONS AMONG THE LANGUAGES 327-331

Xoshimova Oydina Shuxrat qizi
OLAMNING LISONIY MANZARASIDA NOMINATSIYANING OʻRNI VA RANGLAR IFODASI 332-338

Babayeva Iroda
THE CHARACTERISTICS OF NEWSPAPER HEADLINES IN TERMS OF THEIR STRUCTURE AND MEANING 339-342

Fozilov Odil Yuldashevich
USE OF LOGICAL AND FIGURATIVE PERIPHRASES IN MODERN UZBEK LANGUAGE........ 343-346

Raxmonova Dildora Mirzakarimovna
JADID DRAMALARIDA ISLOM MADANIYATI VA MILLAT TANAZZULI MASALALARI TALQINI (ABDULLA QODIRIYNING "BAXTSIZ KUYOV" DRAMASI MISOLIDA) 347-351

Mamataliyeva Navbahor Xujamberdiyevna
TEZ AYTISHLARNING SINTAKTIK TUZILISH JIHATDAN TAHLILI 352-357

Xamidova Sayyora Nurmatovna
KATEGORIYA SIFATIDA SHAKLLANGAN MODALLIK TURLARINING OʻZIGA XOS XUSUSIYATLARI 358-363

Mengboyev Azizbek Alijon oʻgʻli
INGLIZ VA OʻZBEK TILLARIDAGI MILLIY BAYRAM NOMLARINING CHOGʻISHTIRMA TADQIQI 364-368

Hayitova Shohida Erkin qizi
INGLIZ VA OʻZBEK TILLARIDAGI OTA KONSEPTINING CHOGʻISHTIRMA TAHLILI 369-373

Xolboyeva Iroda Shuxrat qizi
SOMATIK KOMPONENTLI PROVERBIAL FRAZEOLOGIZMLARDA EKVIVALENTLIK MASALASI 374-378

Saparniyazov Omirbek Nukusbayevich
MARK TVEN VA MUQIMIY ASARLARINI QIYOSIY O‘RGANISH: ADABIY UMUMIYLIK VA USLUBIY O‘ZIGA XOSLIGI 379-385

12.00.00 – YURIDIK FANLAR

Мухитдинова Фирюза
КЛЮЧЕВЫЕ ПРИОРИТЕТЫ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ ПОЛИТИКИ НОВОГО УЗБЕКИСТАНА 386-393

Uzakova Go‘zal Sharipovna
HUDUDLARNI ZONALASHTIRISHNING HUQUQIY MASALALARI 394-403

Tulaganova Gulchexra, Nurilloyev Shavkat
INSON QADRINI YUKSALTIRISH VA ERKIN FUQAROLIK JAMIYATINI YANADA RIVOJLANTIRISH 404-414

Yakubova Iroda Bahramovna
MUALLIFLIK SHARTNOMASINING MAZMUNI, TUZILISHI VA UNING ASOSIY SHARTLARI 415-419

Obidov Tolibjon Avezxanovich
JINOIY SUD ISHLARINI YURITISH SOHASIDAGI O‘ZARO HAMKORLIK MASALALARI 420-425

Tuxtashev Sherzod Azimovich
JINOYAT ISHINI TO‘XTATIB TURISHNING JABRLANUVCHI VA AYBLANUVCHI UCHUN HUQUQIY OQIBATLARI 426-430

Maxamatov Maxmud Maxamataminovich
INSON HUQUQLARINI XALQARO ORGANLARDA HIMOYA QILISH MASALALARI 431-436

Rahmatov Elyor Jumaboyevich
BOJXONA MA’MURIYATCHILIGINI ISLOH QILISHDA BOJXONA ORGANLARINING DAVLAT IQTISODIY VA HUQUQIY XAVFSIZLIGINI TA’MINLASHDA ISHTIROKI 437-441

Jumaniyozova Dilfuza Kamolovna
IJTIMOIY XAVF GURUHIGA KIRUVCHI YOSHLAR MUAMMOLARI YECHIMI: XORIJ TAJRIBASI 442-447

Shermatov Nuriddin
RAQAMLI ERADA SUN’IY INTELLEKT (AI) VA ADDITIV (3D PRINTING) TEXNOLOGIYALARI INTELLEKTUAL MULK HUQUQINING OBYEKTI SIFATIDA 448-455

Juraeva Asal
EXECUTION OF INTERNATIONAL COMMERCIAL ARBITRAL AWARDS 456-461

Собиров Саидбек Махмудович
ДОКТРИНАЛЬНО-ПРАВОВЫЕ И ПРИКЛАДНЫЕ ВОПРОСЫ СУДЕБНОГО ПРИМЕНЕНИЯ И ТОЛКОВАНИЯ ОТДЕЛЬНЫХ НОРМ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА О НЕПЛАТЕЖЕСПОСОБНОСТИ 462-467

Nurbayev Muzaffar Erkinovich
DAVLAT MOLIYAVIY NAZORATI INSTITUTINING NAZARIY-HUQUQIY DOKTRINASINI TAKOMILLASHTIRISH 468-478

Qudratillayev Jaxongir Zokirjon o'g'li
INTERNETDAN FOYDALANISH HUQUQINING KONSTITUTSIYAVIY HUQUQIY ASOSLARI: INTERNET TUSHUNCHASI 479-485

Xabibullayev Azizillo Lutfullo o'g'li
SUN'IY INTELLEKT VA INTELLEKTUAL MULK HUQUQI O'RTASIDAGI MUNOSABATLAR VA HUQUQIY MUAMMOLAR 486-491

To'xtayev O'ktamjon Zarifjon o'g'li
MURAKKAB ASHYOLARNING O'ZIGA XOS BELGILARI, ULARNING HUQUQIY VA FALSAFIY MOHIYATI 492-500

Yusupov O'ktamboy
KORRUPSIYAVIY BITIM HAQIQIY EMASLIGINING FUQAROLIK-HUQUQIY OQIBATLARI 501-509

Murodxonov Muhammadnur
XALQARO HUQUQNING TADRIJIY RIVOJLANISHIDA FUNDAMENTAL ASARLARNING O'RNI 510-518

Ёкубов Шухратжон, Эргашева Муниса
МОДЕРНИЗАЦИЯ СИСТЕМЫ МЕДИЦИНСКОГО ПРАВА В УЗБЕКИСТАНЕ: БАЛАНС МЕЖДУ МЕЖДУНАРОДНЫМИ СТАНДАРТАМИ И НАЦИОНАЛЬНЫМИ ОСОБЕННОСТЯМИ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ 519-523

Qudratillayev Xazratali Zokirjon o'g'li
JINOIY FAOLIYATDAN OLINGAN DAROMADLARNI LEGALLASHTIRISHNI TERGOV QILISH SOHASIDA XORIJIY DAVLATLAR VAKOLATLI ORGANLARI BILAN HAMKORLIK MASALALARI 524-530

Umarov Abbosjon Asliddin o'g'li
SUG'URTA INSTITUTINING NAZARIY-HUQUQIY TAVSIFI 531-536

Хайдарова Хилола Анваровна
ПРАВО НА ИНКЛЮЗИВНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ КАК СУБЪЕКТИВНОЕ ПРАВО ЛИЦ С ИНВАЛИДНОСТЬЮ 537-542

13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI

Ibraximov Sanjar Urunbayevich
AKMEOLOGIK YONDASHUV ASOSIDA SPORTCHILARNING INDIVIDUAL XUSUSIYATLARI BILAN ZIDDIYATLI VAZIYATLARDAGI XULQ-ATVOR STRATEGIYALARI O'RTASIDAGI O'ZARO BOG'LIQLIGI 543-547

Karimov Akramjon Zaynobidinovich
RAQAMLI TRANSFORMATSIYALAR SHAROITIDA YOSHLARNING AXBOROT XAVFSIZLIGI MADANIYATI VA MEDIAIMMUNITETINI TA'LIM JARAYONLARI ORQALI SHAKLLANTIRISH MASALALARI 548-554

Abdullayev Yashnarjon Mahkamovich
7-9 YOSHLI O'QUVCHILARNING HARAKAT SIFATLARINI HARAKATLI O'YINLAR VOSITALARI ORQALI RIVOJLANTIRISH 555-561

Karimov Qayum Mamashayevich
KOMPYUTERLI MATEMATIKA TIZIMLARINI O'QITISHDA TARMOQ TEXNOLOGIYASIDAN FOYDALANISH 562-569

Xojimirzayeva Shaxnoza Shokir qizi
MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTI INNOVATSION FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISH JARAYONI 570-576

Qodirov Azamat Muxriddinovich
IXTISOSLASHTIRILGAN MAKTABLAR YUQORI SINF O'QUVCHILARINING INGLIZ TILI KOMMUNIKATIV KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISHDA MATN O'QISH MALAKASI VA KOMMUNIKATIV YO'NALGAN O'QISH MASHQLARINING AHAMIYATI XUSUSIDA 577-582

Тлеумуратова Абадан Бекбановна
ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К РАЗВИТИЮ МЕЖКУЛЬТУРНОЙ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ СТУДЕНТОВ 583-585

Turdimuratov Dilmurad Yuldashevich
TALABALAR TA'LIMINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH VA JISMONIY SIFATLARINI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSION YONDASHUVLAR 586-592

Mamaziyayev Oblaberdi
OLIY TA'LIMNING NEMIS TILI DARSLARIDA GRAMMATIK TARJIMA METODIDAN FOYDALANISH AFZALLIKLARI 593-598

Isoqov Murod Madaminjonovich
YOSHLAR JAMOAT TASHKILOTLARIDA IJTIMOIY KAPITALNI SHAKLLANTIRISHNING ILG'OR XORIJIY MODELLARI 599-605

Nasriddinova Hulkar Komiljonovna
BOSHLANG'ICH SINFLARDA MATEMATIKANI O'QITISHNING HOZIRGI HOLATI 606-610

Allayeva Hafiza Rustam qizi
BOSHLANG'ICH SINFDA O'QITISHNING ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH USULLARI 611-614

Raxmonberdiyeva Oygul Rayimjonovna
AKADEMIK QALAMTASVIR MASHG'ULOTLARIDA TALABALARGA INSON PORTRETINI ISHLASH METODIKASI 615-621

Xo'jaqulov Ro'zibek Ilhomjon o'g'li
BO'LAJAK TASVIRIY SAN'AT O'QITUVCHILARIDA KASBIY KOMPETENSIYANI RIVOJLANTIRISHDA RANGTASVIR FANINING AHAMIYATI 622-625

Elova Sitora Axmatkulovna
QISQA MASOFALARGA YUGURUVCHILARNI TEXNIK TAYYORGARLIGINI SHAKLLANISH DARAJASI 626-629

SCIENCE PROBLEMS.UZ

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari
Actual Problems of Humanities and Social Sciences
Volume 5 | Issue 2 | 2025
ISSN Online: 2181-1342

Received: 25 January 2025
Accepted: 1 February 2025
Published: 10 Feburary 2025

Article / Original Paper

ABOUT THE HISTORY OF SALT FROM ANCIENT TIMES TO THE PRESENT DAY

Kanimkulov Olimjon Sheraliyevich,
Gulistan State Pedagogical
Institute senior teacher, PhD
E-mail: kanimkulov812310@gmail.com

Khikmatova Ugilay,
2nd year student
Gulistan State Pedagogical Institute

Abstract. The article briefly discusses the role of salt in society from ancient times to the present, its importance in human health, daily life, and its role in the social, economic, and political life of society.

Keywords: Sparta, Ithaca, Troy, monopoly, Dacia, Avesta, Italy, Tin al-hikma, India, "salt march", Turkestan.

TUZNING QADIMDAN HOZIRGI KUNGACHA BO'LGAN TARIXI HAQIDA

Kanimkulov Olimjon Sheraliyevich,
Guliston davlat pedagogika instituti
katta o'qituvchisi, PhD

Xikmatova O'g'iloy,
Guliston davlat pedagogika instituti
2-kurs talabasi

Annotatsiya. Maqolada tuzning qadimgi davrdan to hozirgi vaqtga qadar bo'lgan davrda jamiyat hayotida tutgan o'rni, inson salomatligi, uning kundalik turmush tarzidagi ahamiyati, jamiyat ijtimoiy, iqtisodiy va siyosiy hayotidagi o'rni haqida qisqacha so'z yuritiladi.

Kalit so'zlar: Sparta, Itaka, Troya, monopoliya, Dakiya, Avesto, Italiya, Tin al-hikma, Hindiston, "tuz yurishi", Turkiston.

DOI: https://doi.org/10.47390/SPR1342V5I2Y2025N07

Tuz – inson, jamiyat taraqqiyotida katta ahamiyatga ega mahsulotlardan biridir. Mis, temir, oltin, qo'rg'oshin kabi tabiatda uchraydigan elementlarning inson hayotidagi ahamiyati kabi, tuz ham insoniyat kundalik turmush tarzida muhim o'rin tutib kelgan. Tuzlar tabiat va texnikada juda katta ahamiyatga ega. Tuzlar hayvon va o'simlik organizmining muhim tarkibiy qismlaridan biri. Metallurgiya, shisha, to'qimachilik, teri-ko'nchilik, lok-bo'yoq sanoatlarida, qishloq xo'jaligi va boshqa sohalarda tuzlar keng qo'llanadi. Maqolamizda esa osh tuzining qadimdan insoniyat uchun hayotiy zarur mahsulotlardan biri sifatida, uning ahamiyati faqat oziq-ovqat mahsuloti sifatida emas, balki siyosiy va iqtisodiy hayotda ham o'zini ko'rsatganligi bo'yicha to'xtalmoqchimiz.

Nega tuz shunchalik muhim?

Avvalo tuzning odamlar turmush hayotidagi ahamiyatiga to‘xtalsak. Tuz inson organizmi uchun muhim mineral bo‘lib, uning yetishmasligi turli kasalliklarga olib kelishi, oziq-ovqatni uzoq vaqt saqlash uchun ishlatishdan tashqari yana, savdo va ko‘chish uchun ham juda muhim hisoblangan.

Ba’zi davlatlarda esa tuz pul o‘rnida ham qo‘llanilgan. Masalan, Rim imperiyasida “salarium” degan so‘z tuz uchun to‘lanadigan haq degan ma’noni anglatgan.

Tuzning odamlar kundalik turmush tarzidagi o‘rnidan tashqari jamiyat ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy hayotida ham tutgan o‘rni beqiyos bo‘lgan. Jumladan, tuz konlari davlatning muhim daromad manbai bo‘lib, konlarni nazorat qilish davlatning qudratini oshirar edi.

Savdo yo‘llari: Tuz savdosi uchun maxsus yo‘llar qurilgan. Bu yo‘llardan boshqa tovarlarni tashish uchun ham foydalanilgan bo‘lib, davlatning iqtisodiy rivojiga hissa qo‘shar edi.

Siyosiy kelishuvlar: Tuz savdosi siyosiy kelishuvlar va ittifoqlar tuzish uchun asos bo‘lar edi.

Urushlar: Tuz konlarini egallash uchun ko‘pgina urushlar bo‘lib o‘tgan. Tuz qadimda qay maqsadda foydalanganligini aniqlash maqsadida biz qadimgi tarixga nazar soldik. Avvaldan tuz davlat iqtisodiyotiga katta ta’sir o‘tkazib kelgan. Tuz konlari ochilib, ba’zi davlatlarda tuz qazib chiqarish davlat monopoliyasiga aylantirilgan.

Xususan, Xitoy tarixida ilk bor yerga xususiy mulkchilik huquqi shakllanish jarayonida, har qanday qonun buzilish holatlariga qattiq jazo belgilab qo‘yilgan. Xazinani to‘ldirish uchun ayrim xo‘jalik sohalari davlat monopoliyasiga aylantirildi. Masalan, tuz qazib chiqarish [1. 285-bet].

Qadimgi Si davlatida nisbatan markazlashgan soliq tizimi tartibga solingan va tuz savdosi davlat monopoliyasiga o‘tkazildi [2. 125-bet].

Qadimgi davlatlarda ochilgan tuz konlari, davlat uchun katta moddiy manba ham hisoblangan. Masalan, Rim imperiyasining oxirgi istilochilik urushlari olib borilgan Trayan davrida Dakiya podsholigi bo‘ysundiriladi. Dakiyaning bosib olinishi natijasida uning boy oltin va tuz konlari Rimga katta o‘lja bo‘ldi [1. 548-bet].

Sparta davlatida spartaliklar birga o‘tirib, uksus, tuz qo‘shib, qonda tayyorlangan cho‘chqa go‘shti iste’mol qilar edilar. Bunday qilishdan maqsad spartaliklarning ongida boshqa yunon polislari aholisiga nisbatan jismoniy va ma’naviy ustunlik his tuyg‘usini shakllantirish edi [1. 363-bet].

O‘z yurtimizda tuz haqida ajoyib hikoya yaratilganki, tuz orqali Ona tuprog‘imizning naqadar ajoyib va o‘zgacha yurt ekanligiga urg‘u berilgan. Xususan, Halimboy Boboyevning “O‘zbek davlatchiligi tarixi” nomli kitobida shunday qiziq jarayon aks ettirilgan. Kitobda yozilishicha, “…Turk bizning eng avvalgi shohimiz, rahbarimiz odil va komil bo‘lganligi haqida tarix sahifalarida zarhal bitilgandir. U o‘ziga xushmanzara joyni topgan va o‘sha joyda yashagan. Bu joyni Joilg‘on deb atashadi. Tabiati juda go‘zal tog‘li va shirin oqar suvli daryolar bo‘lgan. Buloqlari ko‘p bo‘lgan. Chin mamlakatida uni Xonju deganlar. Bu yerlarga Turkiston, Turon yerlari kirgan. Turonda hamisha tinchlik va osoyishtalik bo‘lgan. Uning besh o‘g‘li bo‘lgan: Abilga, To‘ng, Chigil, Barsxor, Atloq. Hikoya qilishlaricha, taomni lazzatli bo‘lishi uchun tuz solish uning zamonidan odat bo‘lgan.” Bu hodisa shunday hikoya qilinadi. Turkning o‘g‘li To‘ng ovdaligida qo‘lidan issiq kabob yerga tushib ketadi. Yer sho‘r bo‘ladi. Tushgan kabobni yeganda,

undagi mazani sezib, bu lazzatdan otasini, yaqinlarini xabardor qiladi. Oʻshandan boshlab ovqatga tuz solish odatga aylangan [3. 31-bet].

R.M.Bahodirov oʻzining “Abu Abdulloh al-Xorazmiy va ilmlar tasnifi tarixidan” nomli asarida hikmat (loyi) gilini ivitishda tuzdan ham foydalanganligini keltirib oʻtadi. Unda shunday bayon qilinadi: “Tin al-hikma – hikmat (loyi) gili – gilni ivitadilar: unga maydalangan tezak, yuk (koʻtaruvchi), hayvonning mayda qirqilgan juni va tuz solinadi” [4. 143-bet: 8].

XIX asr 90-yillari oxiri kapitalistik dunyoning jadal rivojlanish davri boʻlib, bu jarayondan Italiya ham chetda qolmadi. Industrlashtirish davom etdi. Milan, Genuya, Turin kabi sanoat markazlari vujudga keldi. Italiyada kapitalizm rivojlanishining oʻziga xos tomoni davlatning iqtisodiy hayotga faol aralashuvi boʻldi. Davlat tamakini qayta ishlash, tuz qazib olish va xinin (bezgak dori) sotish, temir yoʻllar qurishni oʻz monopoliyasiga aylantirgan hamda davlat sugʻurtasini joriy qilgan edi. Bundan koʻrinib turibdiki, tuz qazib olish ham davlat iqtisodiyotiga katta foyda keltirgan [5. 219-bet].

Suvaysh kanali ochilgandan soʻng, Usmoniylar oʻzlarining Arabistondagi mulklari bilan dengiz orqali toʻgʻridan-toʻgʻri aloqa oʻrnatish imkoniyatiga ega boʻldilar. 1872-yili ular Arabiston yarimoroliga, jumladan Yamanga kuchli harbiy ekspeditsiyani joʻnatdilar va turk askarlari deyarli qarshiliklarsiz Sanaga kelib tushdilar. Turklar oʻzlarining maqsadi mamlakatda tinchlik oʻrnatish va xavfsizlikni taʼminlash ekanligini eʼlon qildilar. Ammo, iqtisodiy sohada ularni faqat soliq yigʻish va Istanbulga joʻnatishdan boshqa hech narsa qiziqtirmadi. Salifda ochilgan tuz konlari ham mahalliy aholiga katta foyda keltirmadi. Natijada, 1891-yili boshlangan qoʻzgʻolon faqat, 1897-yili bostirildi. Tuz konlari davlat rivojida, iqtisodiyotda katta rol oʻynaganligini ushbu voqea asosida koʻrishimiz mumkin [5. 489-bet].

Taxminan 100 yil oldin biz isteʼmol qiladigan yagona tosh boʻlgan tuz dunyodagi eng koʻp terilgan tovarlardan biri edi. U uchun urushlar olib borildi, tuz uchun olib borilgan urushlar esa dunyoning qudratli davlatlari tomonidan moliyalashtirildi, uni olish uchun koloniyalar tashkil etildi. Tuzning nafaqat iqtisodiy ahamiyati, balki, siyosiy ahamiyati ham katta oʻrin tutganligi Hindistonda M.Gandi va uning tarafdorlarining – “Tuz yurishi”da ham koʻrishimiz mumkin. 1930-yil 30-yanvarda M.Gandi Hindiston vitse-qiroli Eduard Vud Irvinga bir murojaat yoʻllaydi. Ushbu murojaat orqali orqali M.Gandi ingliz hukumatidan yer soliqlari miqdorini kamaytirish, harbiy va maʼmuriy xarajatlarni qisqartirish, hibsxonalardan siyosiy asosda qamalganlarni ozod etish talablaridan tashqari, tuzga boʻlgan davlat monopoliyasini bekor qilish talabini ham qoʻyadi. Ammo ingliz hukumati bu ultimatumni jiddiy qabul qilmaydi va “qoʻlingdan kelganini qil”, qabilida ish koʻradi. Shu sabab 1930-yilning 12-mart sanasida M.Gandi va uning 79 nafar izdoshi boshchiligida Gujarot viloyatidagi Ahmadobod shahrida mashhur “tuz yurishi” boshlandi. Bu yurishdan koʻzlangan maqsad 400 kilometrlik masofani bosib oʻtib, Hind ummoni sohillariga chiqish va u yerda namoyishkorona ravishda shoʻr suvni qaynatib tuz olishi kerak edi.

“Tuz yurishi” tarafdorlari har bir qishloq va shaharda toʻxtab, ularning safiga qoʻshilishni taklif qilar, bu esa Hindistonning ozod boʻlishiga yordam beradi deb nutq soʻzlar edi. Yurishga qoʻshilgan tarafdorlar soni keskin koʻpayar, barchaning umidi ozod Hindistonni koʻrish edi. Natijada harakat favqulodda ommaviy tus olib ketadi. Ingliz hukumati esa harakatni bostirish maqsadida keskin choralar koʻrishga ham ulguradi.

“Tuz yurishi”ni muttasil yoritib borgan Britaniya matbuoti ham vaziyatning ommaviylashuviga hissa qoʻshadi. M.Gandi boshchiligidagi harakat vakillari 1930-yil 6-aprel

sanasida Arabiston dengizi sohillaridagi Dandi shaharchasida "tuz qaynatish" marosimi oʻtkazishadi va shu kuni milliy boʻysunmaslik va itoat qilmaslik kuni sifatida e'lon qilinadi. Hindistondagi yirik shaharlarda ommaviy namoyishlar oʻtkazilib, ingliz ma'muriyatida ishlaydigan hindlar inglizlarga ishlashdan bosh tortib, iste'foga chiqadilar [6].

Yangi davrda ya'ni, XX asrda vatanimiz hududidagi tuz konlariga nazar soladigan boʻlsak, Oʻzbekiston va Qozogʻiston hududlaridagi tuz konlari 1943-48-yillarda ilk oʻzbek kimyogarlaridan S.Muqimov (1899-1956) rahbarligidagi ilmiy ekspeditsiya tomonidan oʻrganildi. "Dengizkoʻl" (Buxoro), "Tuzkon" (Jizzax), "Shoʻrkon" (Fargʻona), "Xoʻjakon" (Surxondaryo) shoʻr suv havzalarining mineral, tuzli eritmalarning gidrokimyoviy tarkibi, tuzli qatlamlarning hosil boʻlish qonuniyatlari aniqlandi [7].

Xulosa qilib aytganda, tuzning qadimdan hozirgi kungacha boʻlgan tarixiy taraqqiyot davomida u insoniyat uchun faqatgina oziq-ovqatga ta'm beruvchi iste'mol mahsuloti emas, balki sanoat, qishloq xoʻjaligi ishlab chiqarishlarida ham ahamiyati ortib borganligini koʻrishimiz mumkin. Tuz konlarining ochilishi davlat iqtisodiyotiga katta ta'sir oʻtkazgan. Har bir davlat aholisining asosiy iste'mol mahsuloti boʻlgan tuzga katta ehtiyoj borligi sababli, tuzning insoniyat kundalik turmush tarzida tutgan oʻrni bosqichma-bosqich yanada kengayib, rivojlanib bordi.

Amerikalik jurnalist Mark Kurlyanskiy osh tuziga baho berar ekan, uni "boylik yaratgan, inqiloblarni keltirib chiqargan, iqtisodiyotni boshqargan va retseptlarimizni jonlantirgan suv kabi hayotiy element" – deya ta'riflaydi [9].

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Rajabov R. Jahon tarixi. Qadimgi Sharq, Yunoniston, Rim. – Toshkent, Yangi asr avlodi. 2015. – 604 bet.
2. Jahon tarixi (Qadimgi Sharq, Qadimgi Yunoniston va Rim tarixi) / Oʻquv qoʻllanma / T.: — Innovatsiya-Ziyo.2020. –292 b.
3. Boboev H. Oʻzbek davlatchilik tarixi. – Toshkent, 2004. – 31-bet.
4. Bahodirov R.M. Abu Abdulloh al-Xorazmiy va ilmlar tasnifi tarixidan. – Toshkent, Oʻzbekiston. 1995. – 143-bet.
5. Ergashev Sh. Jahon tarixi: Yangi davr 1800-1918-yillar. – Toshkent, Oʻzbekiston. 2015. – 219-489-betlar
6. https://daryo.uz/2023/04/27/ Hindiston mustaqilligi kurashchisi Maxatma Gandining tuz yurishi va unga uyushtirilgan suiqasd.
7. https://uz.m.wikipedia.org/wiki/Tuzlar
8. Sheraliyevich K. O. et al. The Role of Studying the History of Irrigated Farming Culture in the Work of Yahya Ghulomov //NATURALISTA CAMPANO. – 2024. – Т. 28. – №. 1. – С. 1735-1740.
9. https://www.markkurlansky.com/books/salt-a-world-history/

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 2 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro‘yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” mas’uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog‘och ko‘chasi, 70/10-uy. Elektron manzil: scienceproblems.uz@gmail.com

Bog‘lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).